

Práce lékaře je univerzální možnost pomoci a zároveň hlubšího pochopení světa, říká kardiioanestezioložka z ústecké nemocnice, která se pravidelně účastní zahraničních misí

Lékařka Kardiochirurgického oddělení Krajské zdravotní, a.s. – Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem, o.z., MUDr. Eva Sedláčková se nedávno vrátila z mise v Nairobi. Jednalo se pro ni už o pátou zahraniční misi, kde pomáhá dětem s nemocným srdcem.

„Pomáhat je možné na mnoha stranách a nejrůznějším způsobem. Myslím, že každý může najít svou možnost, pokud chce, vůbec není nutné být lékař ani cestovat do vzdálených krajin. Občas dostávám otázky, zda vysoce specializované operace deseti dětí v situaci, kdy v jejich zemích není zajištěna ani základní péče a vzdělání pro obrovské množství dětí, mají smysl. Jsem hluboce přesvědčená, že ano. Každé zachráněné dítě je zázrakem pro něj i jeho rodinu,“ říká MUDr. Eva Sedláčková.

Další a zásadní věcí je, že při zahraničních misích se vše učí místní lékaři, sestry a vedení nemocnice. „To je hlavní cesta k tomu, aby jednou byly operace dostupné pro všechny, kdo potřebují. A konečně kontakty, sdílení toho, jak kdo žijeme, pochopení odlišností a zjištění, že nejsou vlastně tak veliké, to je úžasné. Je to tak i s adopcemi na dálku - jistě lze vždy říci, že jedno dítě chodí do školy a tisíce dalších ne. Změní se tak osud jednoho individuálního dítěte, člověka, a to není málo. Ten pak se svou profesí a vzděláním ovlivní již osudy možná celé komunity. A zároveň je nadějí pro ostatní, že i na ně jednou dojde, že svět není místo, kde by bylo vše lhostejno,“ vysvětluje lékařka.

Kolik misí jste už absolvovala a kde to bylo?

Na mise jsem začala jezdit v roce 2018. První byla v Indii, v Andhra Hospital ve městě Viayawada. Další pak následovala do Mater Hospital v keňské Nairobi. V listopadu 2019 pak opět Indie, tentokrát Sri Sathya Sai Hospital ve městě Bangalore. A v prosinci opět Mater Hospital v Nairobi. Další plánovaná mise v březnu do Keni však musela být po vypuknutí pandemie zrušena. Po velkém úsilí organizátorů, v tomto případě NUSCH Bratislava spolu se Slovak Aid, byla mise do Keni realizována od 27. listopadu do 7. prosince 2021. Všechny mise jsou charitativní projekty, kdy tým lékařů a sester pracuje zadarmo, náklady na cestu hradí vysílající organizace.

Jaká byla vaše motivace k první cestě?

První myšlenka je z dávného dětství. Četla jsem o expedici Lambarene dr. Alberta Schweitzera v Africe, o práci dr. Axela Muntheho na Capri, o výzkumech Marie Curie Skłodowské. Vždy jsem milovala cestování, ne však jako turista. Hledala jsem kontakty, přátele, aktivity, při kterých bych zemi zažila, pochopila... A práce lékaře je univerzální možnost pomoci a zároveň hlubšího pochopení světa. Jakmile se s pádem komunismu uvolnily hranice, to jsem již třetím rokem pracovala jako lékařka, odeslala jsem své CV na nejrůznější dobrovolnické organizace a v roce 1990 mi úplně nečekaně přišla nabídka pracovat jako dobrovolník OSN na opuštěném atolu v souostroví Maledivy. Neváhala jsem ani chvíli, roční kontrakt přijala a během měsíce odjela. Mé plány pokračovat dále jsem pak na 20 let odložila a věnovala se rodině s jasnou představou, že až mé čtvrté dítě bude souhlasit, hned se pustím do nových možností. Pracovala jsem určitou dobu v dětském kardiocentru v Motole a to byl už jen krok od kontaktu na jejich misijní program. Nabídla jsem své služby a tak se první cesta uskutečnila. Vedlejším, ale důležitým motivem pro mé cesty do Nairobi je fakt, že tam v rámci programu adopce na dálku mám "dítka", dnes již třináctiletou Marion, se kterou tak mohu být ve velmi osobním kontaktu.

Kde to fungovalo nejlépe? Kde vás nejvíce potřebovali, kde to naopak třeba vůbec nefungovalo? Měla jste někde strach?

Myslím, že mé tři dosavadní destinace fungovaly všechny velmi podobně. Nemocnice, kde lze operovat dětská srdce s vrozenou vadou, musí mít jistý standard péče i přístrojové zajištění, musí tam být dobrý místní kardiolog, a také určitý systém péče o nemocné děti. To vše se zjišťuje předem a všechna místa mají s

programem misí již zkušenost, jezdí tam odborné týmy i z jiných zemí. Strach jsem nikde neměla, jediný, ale zato pořádný strach jsem měla teď v prosinci, aby nám Omikron nezrušil lety a neuvízli jsme někde v karanténě!

Jak dlouho taková mise obvykle trvá? A jak to celé probíhá?

Mise jsou týdenní, od soboty do neděle, někdy se to mírně liší. Možná to vypadá málo, ale dle zkušeností je to přesně doba, kterou vydrží celý tým a místní personál, jež je nezbytnou součástí. Obvyklá sestava jsou 2 kardiologové, anesteziolog, 2 kardiologové, intenzivist a nejméně 2 zdravotní sestry, lépe 4. V případě misí do Keni také koordinátor celého projektu. Po přiletu se ihned jede do nemocnice, ještě před tím tam zamíří materiál. Rozsah se liší podle vybavení nemocnice. Na místě jsou již připravené zprávy s vyšetřením dětí a pacienti na první operace. Operační program se orientačně stanoví již v Praze. Děti je třeba znovu vyšetřit a zhodnotit naším kardiologem. Od pondělí do pátku se operuje, obvykle 2 děti za den, naši 2 chirurgové s asistencí místních - velmi důležitá součást misí je výuka, cílem je nakonec zcela samostatný rozvoj místní dětské kardiologie - tedy pracují od rána do přibližně 17 hodin, často až do hodin večerních. Anestezie, perioperační a pooperační péče je v rukou zkušené anestezioložky. Péči o děti je zajišťujeme 24 hodin denně, na noc denní tým střídá intenzivist. Naše sestry se mimo jiné pečlivě věnují místnímu personálu, nastavují standardy péče středního zdravotního personálu. Děti operované v prvních dnech obvykle vidíme odcházet v náručí rodičů na běžné doléčení na standardní oddělení, páteční děti předáváme stabilizované do rukou místních lékařů a zůstávají v úzkém kontaktu až do jejich propuštění. Vzhledem k tomu, že mise do Indie jsou organizované a financované organizací HLH (Healing little hearts) z Anglie, jedná se o tým anglicko-český. Mise do Keni jsou naopak týmem slovensko-českým. Zásadní a pro mě nesmírně přínosná a zajímavá je spolupráce tolika specializovaných lékařů, sester a nepochybně i osobností. Nad jakoukoli odlišností stoprocentně převládá cíl a vůle poskytnout nejlepší pomoc malým pacientům a jejich rodinám.

Co je potřeba absolvovat, abyste mohla vyrazit?

Nic speciálního. Musíte mít odbornost, která je na misi potřeba do týmu, je třeba umět a chtít se se všemi domluvit, pracovat opravdu týmově. Hodí se být přizpůsobivý změnám a neplánovaným situacím, které vždy nastanou (krysa v pokoji, kde byly ubytované anglické sestry v Bangalore, patří k zábavnějším). Zásadní je též schopnost vhodné a nekonfliktní spolupráce s místními sestrami, lékaři, vedením nemocnice a všemi nezbytnými lidmi okolo, kam patří i taxikář, bez kterého se v Nairobi do nemocnice nedostanete... Angličtina je nezbytností. Smysl pro humor se hodí vždycky v jakémkoli množství!

Jak se na vaše cesty dívá vaše rodina?

Myslím, že jde o dvě věci, jednak moje nepřítomnost doma, proto jsem čekala, až děti vyrostou do věku, kdy to již nebude problém. A pak jejich názory na svět, pomoc a medicínu. Všechny jsou velmi vnímavé k problémům současného světa a podle svého zaměření účinně pomáhají tam, kde cítí své místo, kde realizují své schopnosti. Myslím, že to vlastně považují za úplně normální, že jako lékařka jedu realizovat zase to, co umím já, na potřebné místo! Nejmladší dcera byla v době první mise devítiletá, nebylo to pro ni snadné. Přesně vyjádřila svůj názor: mami, moc se mi stýská, ale jsem šťastná, že tam pomáháš. Můj muž je dobrý kuchař a nikdy mne od misí nezrazoval.

Jste v kontaktu kromě zúčastněných lékařů třeba i s bývalými pacienty?

Ano, kontakt mezi sebou udržujeme, známe se a tým je schopen obvykle do určité doby vyrazit. Kontakt s pacienty závisí hlavně na tom, jak jsou rodiny dětí v kontaktu s nemocnicí. Pokud tam dochází, obvykle se hned o nich od místních kolegů dovídáme. Je samozřejmě nesmírně radostné vědět, že jsou v pořádku a prospívají. Bohužel, součástí mise je i to, že přes všechnu snahu dítě nemůžeme zachránit, neboť vada je příliš komplikovaná. Obvykle to personál i rodina přijímá s pokorou a pochopením.

Nedávno jste se vrátila z mise v Nairobi. Je po návratu nutná dlouhá regenerace, ať už fyzická či psychická, nebo už plánujete nějakou další cestu?

Já se potřebuji jen vyspat, vzhledem k tomu, že přebírám práci v nemocnici na noc. Začnu rovnou při zpátečním letu... Doma se protáhnu, dám do pořádku domácnost, podělím se o zážitky a už se těším na další misi! Obvykle však není možné absolvovat více než 2 mise ročně, protože máme všichni pracovní povinnosti ve svých nemocnicích a i příprava zabere obvykle zhruba dva měsíce. Mohu jen a jen poděkovat primáři Kardiochirurgického oddělení a ředitelství Masarykovy nemocnice za nesmírně vstřícný postoj, který k celé akci bez váhání zaujali. Opravdu si toho vážím a pevně věřím, že i pro naše oddělení a nemocnici mohou být získané zkušenosti přínosem.

Co pro vás osobně zahraniční mise znamenají?

Pro mě osobně jsou mise opravdu radostnou akcí, kde nasazení, schopnosti a úsilí všech je zaměřeno k jasnému cíli, kde vůbec nejde o uplatnění osobních ambic, kde spolupráce a ochota jsou samozřejmé. Já již léta pracuji pouze na dospělém oddělení a návrat k dětem je pokaždé pro mě skutečnou pracovní odměnou. Doplnuji v nočních hodinách celodenní práci všech a snažím se ráno předat děti o krůček blíže k návratu domů.

